

3 Perusopetuksen tehtävä ja yleiset tavoitteet

3.4 Paikallisesti päätettävät asiat

Laaja-alaisen osaamisen paikalliset painotukset

Laaja-alaiset osaamiskokonaisuudet tukevat oppilaiden kokonaisvaltaista kasvua, oppimista ja hyvinvointia sekä aktiivista toimijuutta yhteisön ja yhteiskunnan jäsenenä. Koulun toimintakulttuurin kautta edistetään demokraattista osallisuutta sekä kestävän ja liikunnallisen elämäntavan edellyttämää osaamista. Oppilaita ohjataan tunnistamaan omat vahvuutensa, vahvistamaan myönteistä minäkuvaa ja hahmottamaan omia kehittymismahdollisuuksiaan. Laaja-alaisen osaamisen paikalliset painotukset on kuvattu Oppiaineet vuosiluokilla- luvuissa.

Laaja-alaista osaamista opiskellaan ja opetetaan osana kaikkia oppiaineita sekä erikseen suunniteltuina monialaisina oppimiskokonaisuuksina. Monialaiset oppimiskokonaisuudet voidaan suunnitella luokkakohteisesti tai koko koulun yhteisinä projekteina. Oppilaat osallistuvat laaja-alaisen osaamisen painopisteen valintaan ja sen toteutuksen suunnitteluun.

Monialaiset oppimiskokonaisuudet tarjoavat mahdollisuudet ilmiöpohjaiseen oppimiseen ja oppiainerajat ylittävään, kokonaisvaltaiseen, opiskeluun monipuolisia työskentelytapoja ja -välineitä hyödyntäen.

Laaja-alaisen osaamisen toimenpiteet kuvataan koulukohtaisessa lukuvuosisuunnitelmassa.

Järjestelyt ja toimenpiteet, joiden avulla laaja-alaisen osaamisen tavoitteiden toteutumisesta opetustyössä huolehditaan ja toteutumista seurataan

Laaja-alaisuus on osaamisen opinpolku, joka ei katkea peruskoulun aikana. Laaja-alainen osaaminen muodostuu tietojen, taitojen, arvojen, asenteiden ja tahdon kokonaisuudesta. Tästä johtuen arviointi ei ole numeerista, vaan se on sanallista tukea ja positiivista kannustusta. Oppimisen ilo kannattelee onnistumista. Positiivisen asenteen luominen oppimiseen auttaa oppilasta myös kiinnittymään kouluun vahvemmin. Oppilaita kannustetaan luovaan ja kriittiseen ajatteluun ja kehittämään omia oppimaan oppimisen taitojaan. Opetuksessa hyödynnetään monipuolisia oppimisympäristöjä sekä erilaisia tapoja oppia, opiskella ja tuottaa tietoa.

Itsearvioinnissa oppilas tunnistaa, pystyykö olemaan itseohjautuva; oppilas tekee näkyväksi sen, mitä hän tekee, näyttää muille aktiivisesti, että osaa; ja osaa analysoida/keskustella aikuisen kanssa, miten onnistui tehtävässä (reflektoi).

Laaja-alainen osaaminen on punottu oppiaineiden tavoitteisiin, joten opetusta suunnitellessa opettaja poimii omasta oppiaineesta ne tavoitteet, mitä haluaa painottaa kyseisen oppimiskokonaisuuden aikana arvioinnissa ja suunnittelee arvioinnin toteutuksen sen mukaan formatiivisena prosessin arviointina: itsearviointina, vertaisarviointina; ja summatiivisena arviointina (opitun sisällön arviointina).

Oppilaat otetaan laaja-alaisten osaamisen tavoitteiden toteutumisen arviointiin mukaan ikätasoon sopivalla tavalla. Arvioinnin avulla suunnitellaan seuraavan vuoden laaja-alaisen osaamisen painotuksia syksyn vuosisuunnittelun pohjaksi.

Oppilaiden sosiaalisten taitojen vahvistaminen

Jokaisen koulussa toimivan aikuisen vastuulla on tehtävästä riippumatta vahvistaa puheellaan ja teoillaan oppimisympäristöä, joka tukee oppilaan sosiaalisten taitojen kehittymistä.

Oppilaiden sosiaalisia taitoja ja tunnetaitoja vahvistetaan niin, että heidän taitonsa ymmärtää sosiaalisia tilanteita ja toimia niissä toisia huomioiden kehittyä. Oppilaan itsetunnon ja itseluottamuksen vahvistaminen luo pohjan kyvylle arvostaa itseään ja omia kykyjään.

Tunne- ja sosiaalisten taitojen harjoittelu ja vahvuuksien tunnistaminen rakentaa hyvinvoivaa ryhmää ja edesauttaa myös oppimista. Hyvien kohtaamisten kautta vahvistuu positiivinen kierre koko kouluyhteisössä.

Suunnitelmallinen oppilaiden sosiaalisen taitojen kehittäminen edellyttää koulun koko henkilökunnan sitoutumista, positiivista ja kannustavaa toimintakulttuuria sekä kodin ja koulun vahvaa yhteistyötä. Koulun ja kodin kasvatuskumppanuudessa huoltajien näkemyksenä korostuu erityisesti lasten ja nuorten yhteistyötaitojen kehittäminen. Yhdessä toimimisen taito ja toisen kunnioittaminen ovat tärkeimpiä sosiaalisia taitoja myös tulevaisuutta ajatellen.